

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2016-11-18
Besvaras senast
2016-12-02

Till statsrådet Gabriel Wikström (S)

2016/17:134 Nya Karolinska Solna

I Stockholms läns landsting, SLL, slås snart dörrarna upp till det rekorddyra högspecialiserade sjukhuset Nya Karolinska Solna, NKS. Sjukhuset är SLL:s största investering och har kritiserats för att bland annat bli orimligt och omotiverat dyrt. Som jämförelse kommer NKS att bli drygt 50 procent dyrare än jämförbara sjukhusbyggen i Europa och USA. Sjukhuset har redan i öppet läge dragits med allvarliga problem, med allt från avhoppande toppchefer och specialister, larm om patientsäkerhet, oförmåga att dimensionera sjukhuset både rumsligt och personellt efter det ökande invånarantalet i Stockholms län samt införandet av nya oprövade organisatoriska arbetssätt.

NKS kommer vara ett av landets universitetssjukhus, och det föreligger därför ett statligt intresse i att sjukhuset och vården som bedrivs vid det fungerar på ett patientsäkert sätt och på ett sätt som gör att medarbetare trivs och stannar kvar. Det är svårt att se att detta kommer att vara fallet, då det är uppenbart att den politiska styrningen havererat och fokus har flyttats från patienter och utveckling av vård till skatteplanering och experiment med avskaffande av avdelningar till förmån för ett nytt koncept med ”tema- och värdebaserad vård”. Många känner nu en stor oro, både bland medarbetare och bland invånare i länet som inte känner sig trygga med att de får den vård de kan komma att behöva. Detta i ett län med en redan ansträngd situation med stora kompetensförsörjnings- och kapacitetsproblem.

Det som är mest häpnadsväckande och som med rätta rönt också massmedial uppmärksamhet är dock den modell som har använts för byggandet av NKS. Finansieringen har möjliggjorts med modellen OPS, offentlig-privatsamverkan, en omstridd finansieringsmodell som många forskare dömt ut. OPS som modell har endast prövats en gång tidigare, vid bygget av Arlandabanan. Modellen är minst sagt komplicerad och har fördyrat bygget avsevärt; de totala kostnaderna för NKS fram till 2040 beräknas bli minst 61,4 miljarder för länets skattebetalare. Det var nio miljarder mer än vad landstingsledningen hade sagt från början.

Kontraktet för att bygga och underhålla prestigesjukhuset NKS tecknades av Stockholmslandstinget år 2010 och är värt 52 miljarder skattekronor. Affärsmodellen går ut på att man använder sig av en räntesnurra, det vill säga en aggressiv form av skatteplanering där vinster flyttas från ett högskatteland till ett land med lägre skatt. Detta sker med hjälp av lån med hög ränta. En

räntesnurra kan innebära att ett svenskt bolag lånar pengar till hög ränta av ett bolag i ett lågskatteland, och att detta bolag i sin tur lånar pengarna av det svenska bolaget eller ett närstående bolag till låg ränta. På så vis flyttas vinster. Skatteverket underkänner nu finansieringen av NKS. För Sveriges största byggprojekt användes en räntesnurra för att via Luxemburg undanhålla mångmiljonbelopp från beskattning, uppger Skatteverket. Företaget förnekar skatteplanering men säger att Stockholmslandstinget kände till upplägget.

Skatteverkets omprövningsbeslut gäller beskattningsåret 2013 och innebär att projektbolaget som bygger Nya Karolinska – nekas avdrag med 26 690 739 kronor.

Finansieringen av NKS har alltså präglats av ett komplicerat ekonomiskt risktagande som nu har blivit granskat, och i viss mån underkänt, av Skatteverket, och projektet verkar ha varit försöksballong vad gäller finansiering i gråzon.

NKS är skandalomsusat redan från start, och det finns en uppenbar risk att patienterna kommer i kläm och drabbas.

Mot bakgrund av detta frågar jag statsrådet Gabriel Wikström följande:

1. Avser statsrådet och regeringen att agera för att vi i Sverige ska undvika den här typen av finansieringsmodell, och i så fall på vilket sätt?
2. Ser statsrådet några risker med att ett universitetssjukhus upphandlas med en OPS-lösning, och hur avser statsrådet att agera för att undvika dem?

.....
Karin Rågsjö (V)

Överlämnas enligt uppdrag

Maria Isaksson